

Maaseutuverkoston toimintasuunnitelma 2026

Sisällys

1 MAASEUTUVERKOSTO: INNOVAATIOITA, INSPIRAATIOITA JA TIEDONVIRTAA	3
1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet	3
Viestinnän tavoitteet	4
1.2 Toiminnan teemat – ketterästi kehityksen kärjessä	4
1.3 Oleellisen äärellä – toiminnan painopisteet 2023–2027	5
1.4 Yhdessä kohti tavoitteita – ohjausryhmä verkoston ytimessä	6
2 MAASEUTUVERKOSTON TOIMINTA KÄYTÄNNÖSSÄ	6
2.1 Sidosryhmien sparrausta ja verkostotoiminnan vahvistamista	7
2.2 Laatua ja vaikuttavuutta CAP-suunnitelmien toimeenpanoon	11
2.3 Rahoitusmahdollisuudet tutuiksi ja tietoisuuteen	12
2.4 Tuloksia ja tietoa CAP-suunnitelman toteutuksesta	13
2.5 Innovaatioita ja yhteistyötä	13
2.5.1 EIP-AGRI ja muu innovaatiotoiminta	13
2.5.2 AKIS-verkoston toiminnan tukeminen	14
2.6 Hyvät ideat jakoon	15
2.7 Lähiruokapäivä avaa ovet maaseudun elämyksiin	15
2.8 Toiminnan arvioinnin välineet	16
3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN	17
3.1 Viestintä	17
3.1.1 Temaattiset viestintäverkostot	18
3.1.2 Verkkosivustot ja sosiaalinen media	18
3.2 Koulutus	19
3.2.1 Neuvojien täydentävä koulutus	20
3.3 Hyvät käytännöt ja verkostot	21
4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA	23
Rahoitussuunnitelma vuodelle 2026	23
Liitteet	26

1 MAASEUTUVERKOSTO: INNOVAATIOITA, INSPIRAATIOITA JA TIEDONVIRTAA

Maaseutuverkosto on Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maatalouden ja maaseudun kehittämistä edistävä verkosto, joka mahdollistaa laajan tiedon-, kokemuksen- ja menetelmien vaihdon sekä lisää vuoropuhelua paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Maaseutuverkoston tehtävänä on toimintansa kautta edistää EU:n yhteisen maatalouspolitiikan toteutumista Suomessa erityisesti lisäämällä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston toimijoiden kesken. Keskeistä on, että potentiaaliset tuensaajat ja suuri yleisö ovat tietoisia Suomen CAP-suunnitelman rahoitusmahdollisuuksista ja tuloksista. Maaseutuverkostotoiminta edesauttaa myös hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä toimijoiden keskuudessa. Toiminnan koordinoijana ja mahdollistajana toimii Ruokavirastoon sijoitettu maaseutuverkostoyksikkö.

Toimintasuunnitelmassa määritellään maaseutuverkostotoiminnan painopistealueet ja tavoitteet vuodelle 2026. Toimintasuunnitelmassa esitetään toimintamallit, joiden kautta tavoitteet sekä toiminnan arvioinnin mittarit saavutetaan.

Myös maaseutuverkoston koulutussuunnitelma esitetään tapahtumakokonaisuuksittain toimintasuunnitelman liitteenä (ks. liite 3.). Maaseutuverkosto.fi-tapahtumakalenterissa on koulutusajankohdan mukaisesti nähtävissä koulutustapahtumien tarkempi ohjelma ja muu koulutukseen liittyvä informaatio, paitsi silloin, kun koulutus ei ole avoin kaikille. Myös koulutusmateriaali ja tapahtumasta tarpeen mukaan kuvattu videotallenne taltioidaan maaseutuverkosto.fi-sivuston tapahtumakalenteriin tai maaseutuverkoston YouTube-kanavalle.

1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet

Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet pohjautuvat Manner-Suomen ja Ahvenanmaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) rahoituskauden tavoitteisiin ja painopisteisiin, joiden puitteissa:

1. Varmistetaan älykäs, kestävä ja monipuolinen maatalousala, jolla parannetaan elintarviketurvaa.
2. Tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia sekä edistetään yhteisiä ympäristö- ja ilmastotavoitteita.
3. Lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.
4. Läpileikkaavana tavoitteena, jossa päämääränä on alan uudenaikaistaminen edistämällä ja jakamalla tietämystä, innovointia ja digitalisointia maataloudessa ja maaseutualueilla sekä edistämällä niiden käyttöä.

Maaseutuverkoston EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 toimintasuunnitelmassa tärkeimmiksi tavoitteiksi on määritelty:

1. Lisätä asiaankuuluvien sidosryhmien osallistumista CAP-strategiasuunnitelman toimeenpanoon ja tarvittaessa myös suunnitteluun.
2. Parantaa CAP-suunnitelmien toimeenpanon laatua ja suoritusperusteisen toimeenpanomallin toteuttamista.

3. Lisätä yleisön ja tuensaajien tiedonsaamista CAP-suunnitelmasta ja rahoitusmahdollisuuksista.
4. Edistää maatalouden ja maaseudun kehittämisen innovaatioita ja tukea kaikkien sidosryhmien osallistumista, osaamista ja tiedonsaamista sekä sidosryhmien välistä vuorovaikutusta ja vertaisoppimista.
5. Edistää seuranta- ja arviointivalmiuksia sekä CAP-suunnitelmien tulosten levittämistä.

Vuoden 2026 maaseutuverkostotoiminnan painopisteet:

- Uudistuminen ja uuden kauden 2028–2034 valmistelu
- Maaseutu osana kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta

Viestinnän tavoitteet

Viestinnällä on tärkeä rooli maaseutuverkoston toiminnassa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Viestintään panostetaan rahoituskaudella laajasti, ja se huomioidaan kaikilla ohjelmatyön osa-alueilla. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 viestinnän tavoitteina on, että EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen mahdollisuudet ymmärretään ja tuensaajat osaavat hakea ja hyödyntää rahoitusta, ja että suomalaiset ymmärtävät elinvoimaisen maaseudun ja kestävän ruoantuotannon merkityksen koko Suomelle.

Viestinnän tavoitteet vuosille 2023–2027:

1. Tuensaajat saavat tiedon oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi.
2. Uudet tuenhakijat löytävät rahoituksen pariin.
3. Kansalaiset ja sidosryhmät ymmärtävät rahoituksen tavoitteet, tulokset ja vaikutukset.
4. Toimivien kumppanuuksien avulla tavoitetaan uusia ja keskeisiä kohderyhmiä.

Viestinnän tavoitteet vuodelle 2026:

- Teemme ympäristö- ja ilmastotoimia tutuksi uusille kohderyhmille ja tuensaajille.
- Kirjoitamme asiakkaille ymmärrettävämmiin.
- Kehitämme verkkosivustoja ja viestintämateriaalia paremmin tuensaajien tarpeita vastaaviksi.
- Ruotsinkieliset tuensaajat saavat tiedon ymmärrettävästi.
- Nostamme EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen vaikutuksia esiin.
- Teemme tutuksi EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen merkitystä huoltovarmuuden ja turvallisuuden takaajana.
- Maaseutuviestinnän koordinaattoreiden keskinäinen yhteistyö vahvistuu.

1.2 Toiminnan teemat – ketterästi kehityksen kärjessä

Teemoja toteutetaan maaseutuverkostotoiminnassa yhteistyönä muun muassa ministeriöiden, Ruokaviraston, elinvoimakeskusten, Leader-ryhmien sekä kuntien ja muiden EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen parissa toimivien tahojen kanssa. Maaseutuverkosto tukee valittuja teemoja tarjoamalla toimijoille niihin liittyviä työkaluja, verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja käytännön hyviä esimerkkejä.

Valittuja teemoja ja toiminnan painopisteitä voidaan toteuttaa teemaryhmätoiminnan kautta, verkostokoordinaattorin vetämänä tai ostopalveluna hankitun koordinaattoritoiminnan kautta. Mahdollisuuksia on hyvin monimuotoiseen temaattiseen toimintaan.

Temaattista toimintaa on mahdollista toteuttaa myös kansallisen ja kansainvälisen fokusryhmätoiminnan muodossa. Maaseutuverkostoyksikkö tukee myös kansainväliseen teemaryhmätoimintaan liittyvää maaseutuverkoston jäsenten osallistumista kansainvälisen (kv)-palvelupakettitoiminnan kautta.

Vuoden 2026 aikana virtuaalisten välineiden sekä tekoälyn hyödyntämistä kehitetään edelleen. Maaseutuverkoston digitaalisen verkostoalustan (maaseutuverkosto.fi) ja siihen liittyvän hankerekisterin käyttöä edistetään.

Lisäksi kokeillaan ja kehitetään uusia toimintakonsepteja, jotta kynnys maaseutuverkoston toimintaan entisestään madaltuu. Virtuaaliset toimintatavat mahdollistavat entistä paremmin myös Euroopan maaseutuverkoston toiminnan hyödyntämisen. Maaseutuverkosto edistää myös tekoälyn hyödyntämistä toimeenpanon laadun parantamisessa yhdessä Ruokaviraston kanssa.

1.3 Oleellisen äärellä – toiminnan painopisteet 2023–2027

Maaseutuverkostotoiminnan kaksi tärkeää painopistettä ovat viestintä ja maaseutuverkostossa tapahtuvan alueellisen ja temaattisen verkostotoiminnan kehittäminen. Viestinnän rooli edelliseen rahoituskauteen verrattuna korostuu entisestään.

Alueviestijäverkoston toiminta on jo päässyt hyvään vauhtiin. Viestijöitä koulutetaan ja viestintäverkostotoimintaa kehitetään maaseutuverkostoyksikön koordinoimana. EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 mahdollisuuksien ja tulosten esiin tuominen maaseutualueiden kehittämisessä sekä hyvien käytäntöjen välittäminen konkreettisten esimerkkien kautta on entistä tärkeämpää.

Maaseutuverkoston toimintaa kehitetään ja luodaan toimivia rakenteita alueellisella, maakunnallisella, kansallisella sekä kansainvälisellä tasolla. Toiminnassa panostetaan jo olemassa olevien alueellisten verkostojen tukemiseen, mukaan lukien viestintäverkosto, sekä uusien perustamiseen sinne, missä niillä on tarvetta ja mahdollisuutta syntyä. Kansallisen maaseutuverkoston rakenteita tuetaan toimintaa palvelevilla työkaluilla ja tapahtumilla. Kansallisen maaseutuverkoston toimintaan haetaan vahvuutta myös temaattisesta ja toiminnallisesta yhteistyöstä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla naapurimaiden kanssa.

Maaseutuverkostotoiminnan puitteissa edistetään jo käyttöön otettua verkostoalustaa (maaseutuverkosto.fi), jonka kautta maaseutuverkoston toimijat voivat luoda kontakteja keskenään, etsiä kehittämistoimintaan asiantuntijoita ja esitellä laajemmin omaa hanketoimintaansa sekä sen tuloksia hankerekisterin, hankekorttien ja tietopankin kautta sekä tuoda koko verkoston tietoisuuteen omat koulutukset ja muut tilaisuudet. Alustalla edistetään myös laajempaa rahastojen välistä yhteistyötä kalatalousverkoston kanssa mahdollistamalla alustan hankerekisteri ja muut tiedon levittämisen työkalut myös Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston käyttöön.

Maaseutuverkostotoiminnassa kehitetään aktiivisesti metodeja ja työkaluja myös maaseutuverkostotoiminnan vaikuttavuuden arviointiin ja toiminnan itsearviointiin. Toiminnan itsearviointia toteutetaan vuosille 2026–2027 tehtävän itsearviointisuunnitelman pohjalta.

Vuoden 2026 aikana jatketaan uuden rahoituskauden 2028–2034 valmistelun tukemista yhdessä maa- ja metsätalousministeriön ja muiden maaseutuverkostotoimijoiden kanssa. Vuonna 2026 toteutetaan maaseutuverkostotoiminnan kauden 2014–2022 loppuarviointi osana teknisen avun arviointia.

Det svenskspråkiga kommunikationsnätverket, under ledning av Meri Kiikkala från Jord- och skogsbruksministeriet och Ann-Sofi Backgren från Landsbygdsnätverket, fortsätter sitt arbete under år 2026. Fyra nätverksmöten är inplanerade varav ett planeras som fysiskt möte. Samverkan med Åland ligger fortsättningsvis i fokus. Exempelvis hålls en gång/månad ett CAP-kommunikationsmöte med ålänningar. Samarbetet med Sveriges landsbygdsnätverk och dess kommunikatörer kommer att utökas för år 2026. En speciell satsning för år 2026 blir en utbildning i tydligt språk/klarspråk för tjänstemän inom förvaltningen. Därtill planeras åtminstone en Nätverksmorgon på svenska med ett aktuellt tema.

1.4 Yhdessä kohti tavoitteita – ohjausryhmä verkoston ytimessä

Maaseutuverkoston toimintaa ohjaa ja linjaa maa- ja metsätalousministeriön asettama ohjausryhmä (ks. liite 1). EU:n maatalouspolitiikan rahoituskaudella 2023–2027 ohjausryhmään kuuluu 11 varsinaista jäsentä sekä heidän varajäsenensä, 5 pysyvää asiantuntijaa sekä esittelijä ja sihteeri. Ohjausryhmän toiminnassa painottuu vuosittaisen maaseutuverkoston toimintasuunnitelman sisällön linjaus ja konkreettisten tavoitteiden asetanta. Ohjausryhmä hyväksyy vuotuisen toimintasuunnitelman ja seuraa toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 maaseutuverkoston ohjausryhmä valittiin ja nimitettiin maa- ja metsätalousministeriön toimesta alkuvuodesta 2023, ja se aloitti toiminnan järjestäytymiskokouksen myötä maaliskuussa 2023.

2 MAASEUTUVERKOSTON TOIMINTA KÄYTÄNNÖSSÄ

Maaseutuverkostoyksikön päätehtävä on maaseutuverkostolle laaditun toimintasuunnitelman mukaisen työn koordinointi ja toteutuksen aktivointi. Tällä edistetään maaseutuverkostolle aiemmassa luvussa 1.1 esitettyjen tavoitteiden saavuttamista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi maaseutuverkostoyksikkö toimii sekä aktiivisena toimijana että monipuolisena mahdollistajana.

Maaseutuverkoston vuotuisessa toimintasuunnitelmassa on teknisen avun asetuksen mukaan esitettävä ainakin seuraavat asiakokonaisuudet:

1. Kuvaus maaseutuverkoston ja maaseutuverkostoa koordinoivan yksikön toiminnasta sinä vuonna, jota suunnitelma koskee.
2. Rahoitussuunnitelma sille vuodelle, jota suunnitelma koskee.

Maaseutuverkostoa koordinoiva yksikkö laatii maaseutuverkostotoiminnasta vuosikertomuksen, jossa kuvataan edellisen vuoden toimintasuunnitelman toteutuminen.

Maaseutuverkostoyksikkö tarjoaa maaseutuverkoston toimijoiden työn tukemiseksi ja aktivoimiseksi työkaluja monipuoliseen verkostotoimintaan. Yhtenä työkaluna ovat palvelupaketit, joita tarjotaan verkostotoimijoiden tarpeisiin esimerkiksi koulutusten ja koulutusmatkojen sekä kv-toiminnan edistämiseen. Tarkemmat kuvaukset palvelupaketeista ovat liitteessä 5.

Seuraavassa esitetään tarkemmin maaseutuverkoston toimet kunkin maaseutuverkostolle asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

2.1 Sidosryhmien sparrausta ja verkostotoiminnan vahvistamista

Maaseutuverkostoyksikkö varautuu auttamaan maa- ja metsätalousministeriötä, Ruokavirastoa, elinvoimakeskuksia, kuntien yhteistoiminta-alueita (YT-alue) ja Leader-ryhmiä nykyisen ja uuden rahoituskauden tavoitteiden saavuttamisessa.

Maaseutuverkostoyksikkö järjestää elinvoimakeskusten eri asiantuntijaryhmille sekä YT-alueille yhteisiä tapaamisia ja tilaisuuksia sekä varautuu tukemaan elinvoimakeskuksia ja YT-alueita alueellisten suunnitelmien jalkauttamisessa ja niistä viestimisessä. YT-alueiden parissa tapahtuvissa toimissa tuetaan myös yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaan liittyvien 1. pilarin toiminnan tavoitteita.

Elinvoimakeskusten mahdollisten matkustusrajoitusten takia vuonna 2026 korostuu virtuaalinen verkostotyö ja mahdollisesti laajempi samaan tilaisuuteen liittyvä asiantuntijajoukkojen yhteinen tapaaminen. Läsnätilaisuuksien järjestämisen mahdollisuutta selvitetään alkuvuonna 2026 elinvoimakeskusten maaseutuosastoiden päälliköille lähetettävällä kyselyllä.

Maaseutuverkostoyksikkö järjestää myös Leader-ryhmien työntekijöille ja hallitusten jäsenille koulutus- ja verkostotilaisuuksia. Vuonna 2026 Suomessa juhlietaan 30-vuotiaista Leader-työtä. Juhlavuosi on koko vuoden painopiste ja näkyy Leader-työn aktiviteeteissa. Toiminnallisina painopisteinä ovat Leader-ryhmien työntekijöiden ja hallitusten osaamisen tukeminen, kansainvälisen työn edistäminen sekä Leader-ryhmien linkittäminen uusiin viiteryhmiin.

Alueverkostojen kehittämisen osalta panostetaan YT-alueiden/kuntien aktiiviseen osallistumiseen maaseutuverkoston toimintaan. Painopisteenä vuonna 2026 on YT-alueiden maaseutuelinkeinoviranomaisten osaamisen tukeminen sekä painopisteen mukaisesti turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen liittyvät asiakokonaisuudet.

Noin kerran kahdessa kuukaudessa tai tarpeen mukaan järjestetään maaseutuhallinnon aamukahvit, joissa käsitellään ajankohtaisten maaseutu- ja maatalousaiheiden lisäksi maaseutuelinkeinoviranomaisille suunniteltavien koulutusten sisältöjä ja aiheita. Aamukahveille kutsutaan YTA-johtajien ja elinvoimakeskusten maaseutupäälliköiden lisäksi edustajat maa- ja metsätalousministeriöstä sekä Ruokavirastosta. Osallistujamäärän ollessa suuri hyödynnetään erilaisia kyselytyökaluja, jotta kaikkien ääni saadaan kuuluviin.

Myös alueelliset maaseutuviestinnän koordinaattorit vahvistavat alueellisia viestintäverkostoja ja lisäävät toimijoiden välistä yhteistyötä. Alueverkostojen vahvistamiseen tarjotaan myös maaseutuverkoston palvelupakettia (liite 5), jolla alueiden toimijat voivat itse halutessaan kokoontua.

Aamukahvien lisäksi maaseutuhallinnolle järjestetään kerran kuukaudessa YT-alueet tutuksi -tilaisuuksia, joissa yksi tai useampi YT-alue esittelee oman aluettansa ja sen organisoitumista. Vuonna 2026 aloitetaan myös maaseutuelinkeinoviranomaisten talvipäivien 2027 valmistelu, mikäli elinvoimakeskusten viranomaisilla on mahdollisuus matkustaa ja osallistua tilaisuuksiin matkustusmäärärahojen näkökulmasta.

YT-alueille järjestetään tammikuussa 2026 ajankohtaispäivät, jossa painopiste on YT-alueiden tulevaisuuden pohdinnassa, ajankohtaisissa arjen haasteissa ja vertaisoppimisessa. Ohjelma on koostettu pitkälti keväällä 2025 lähetetyn kyselyn tuloksien pohjalta suunnitteluryhmän kanssa, jossa on mukana edustajia koko toimeenpanoketjusta.

Maaseutuhallinnon malli ja YT-alueiden tehtävät seuraavalla rahoituskaudella ovat puhututtavat ja mietityttävät. Osin tämänkin takia maaseutuverkostoyksikkö on saanut toiveita järjestää viranomaisesta kehittäjäksi -teemaisen koulutuksen YT-alueille. Vuonna 2026 järjestetään koulutus, jossa sparrataan YT-alueiden johtajia sanoittamaan maatalouden taloudellisia vaikutuksia kuntien talouteen ja pohtimaan, miten kuntien maaseututoimet voisivat olla tiiviimmin osana kuntien elinkeinopalveluita. Koulutuksen suunnitteluun osallistetaan YT-alueita.

De svenskspråkiga anställda inom SA-områden samlades för första gången till en gemensam nätverks- och utbildningsträff på hösten 2023 där det konstaterades att det finns ett behov av att även framöver samla speciellt de svenskspråkiga SA-anställda från Svenskfinland och Åland till en gemensam samarbets-, utbildnings- och nätverksträff på svenska. Följande nätverksträff planeras till oktober 2026.

Euroopan komissio julkaisi kesäkuussa 2021 pitkän tähtäimen vision EU:n maaseutualueille vuoteen 2040. Vision toimeenpano on EU:ssa ja jäsenvaltioissa työlistalla tulevina vuosina. Maaseutuverkosto osallistuu omalta osaltaan vision eteenpäin viemiseen Suomessa ja on mukana myös Euroopan maaseutuverkostossa vision toimeenpanon jatkokeskusteluissa.

Pitkän tähtäimen maaseutuvision linkittyä uuden EU-rahoituskauden 2028–2034 valmisteluun. Tämän vuoksi maaseutuvision/maaseutusopimus on esillä vahvasti myös maaseutuverkoston toiminnassa vuonna 2026. Pyrimme tuomaan esille suomalaista toimintatapaa ja tuloksia maaseutuvision tavoitteiden saavuttamisessa.

Lisäksi maaseutuverkostoyksikkö tukee nuoriso-Leader-työtä tekeviä Leader-ryhmiä ja työntekijöitä verkottamalla Leader-työntekijöitä Suomessa, tukemalla koulutusten ja tapaamisten järjestämistä sekä tarjoamalla Leader-ryhmien käyttöön yhtenäisen nuoriso-Leader-ilmeen.

Det finns ingen övergripande ungdoms-Leader verksamhet på svenska (varierar i de olika Leader-grupperna). Frågan har diskuterats ett flertal gånger under år 2024 och 2025. En svenskspråkig ungdomsinsats planeras om möjligt år 2026 tillsammans med den svensk- och tvåspråkiga Leader-områdena som en del av det finskspråkiga evenemanget alternativt som en skild tematräff.

Från och med 1.1.2023 finns en svenskspråkig nätverkskoordinator anställd vid Landsbygdsnätverket för att utveckla den svenskspråkiga servicen som helhet, arrangera svenskspråkiga utbildnings- och nätverkstillfällena och samverka med de övriga nätverkskoordinatorerna kring gemensamma teman för att möjliggöra nya samarbeten och koncept.

Samverkan med speciellt Sveriges Landsbygdsnätverk är viktig med tanke på att hitta win-win möjligheter gällande svenskspråkig utbildning och nätverkssamarbete. Ett finskt-svenskt nätverk möts med jämna mellanrum för att diskutera gemensamma frågor. Även nordiskt samarbete ingår i den svenskspråkiga helheten. Samarbete med speciellt Nordregio är fortsatt viktigt men även forumet för Nordisk landsbygdsforskning. Samefrågor tangerar både Sverige och Finlands landsbygdsområden. Olika insatser och teman har gemensamt diskuterats ett flertal gånger. En möjlighet kunde vara att arrangera ett gemensamt forum på gränsen mellan Sverige och Finland. Frågan utreds med vidare planering och ett forum kunde verkställas år 2027.

En satsning på utvärderingskunskap på svenska genomförs som ett led i fokusgruppens önskemål. Del I arrangeras i december 2025 och del II arrangeras under våren 2026. Gällande klimat och miljö -teman planeras samverkan och insatser under år 2026 tillsammans med Salla Ruuska och Paula Nykänen (LIFE-projektet). Olika webinarier, informationstillfällena och utbildningstillfällena arrangeras på svenska eller som en del av ett finskspråkigt evenemang.

Smarta byar och landsbygder är ett tema som speciellt intresserar de svensktalande områdena i Finland. Nätverkskoordinatorn samverkar till denna del speciellt med motsvarande aktörer på finska sidan och med Norra Sverige där flera satsningar gjorts för att utveckla digitala lösningar och koncept för landsbygden. Svensk- och tvåspråkiga utbildningstillfällena, nätverksträffar och morgonkaffestunder online kring smarta byar konceptet kommer att fortsätta år 2026. Ett speciellt fokus kommer att läggas på bereskap och Start-Up Village som tema.

Landsbygdsnätverkets representanter fortsätter att besöka Åland 2 gånger år för att diskutera olika önskemål och behov speciellt med representanter från Ålands landskapsregering samt Lokalkraft LEADER Åland. Även andra samarbetspartners på Åland inbjuds till en nätverksträff på exempelvis Landsbygdscentrum. Förberedelserna inför LINC år 2027 på Åland intensifieras under år 2026. En landsbygds gala arrangeras den 6.3 på Åland.

För att få inspel till nätverksverksamheten från speciellt de svenskspråkiga områdena i Finland, fortsätter fokusgruppen sitt arbete med åtminstone ett fysiskt möte under år 2026. Därtill kan digitala möten arrangeras.

Under år 2026 arrangeras den finlandssvenska landsbygdsriksdagen i Raseborg (2–3.10), ett forum som samlar olika aktörer som jobbar med landsbygdsutveckling på svenska i Finland. I maj (29–31.5) arrangeras Sveriges landsbygdsriksdag i Skellefteå, Västerbotten. Detta möjliggör ett bra tillfälle för landsbygdsaktörer från Finland att delta och nätverka.

Den svenskspråkiga nätverkskoordinatorn jobbar som en integrerad del av den finska nätverksverksamheten. När möjligheter ges och behov föreligger ordnas separata svenskspråkiga

nätverksträffar och evenemang vid sidan av de finska evenemangen. Även kompletterande verksamhet arrangeras på svenska som till exempel svenskspråkiga insatser inför Närmatsdagen.

I Sverige (speciellt Jämtland) jobbar man med intressanta beredkapsprojekt ur en lokal synvinkel som kallas SOT-punkter (Service- och trygghetspunkter). Samverkan mellan Sverige och Finland kunde gynnas till denna del genom mera erfarenhetsutbyte och nätverksdiskussioner. Fortsatt samarbete och erfarenhetsutbyte med speciellt Sverige men även med övriga Norden planeras. I mars, i anslutning till Nordens dag, planeras exempelvis ett "nordiskt beredkapsseminarium" med projekterfarenhetsutbyte på temat lokal beredskap.

Faciliteringsutbildningen på svenska följs upp med ett webinarium den 10.2.2026

Maaseutuverkoston ilmasto- ja ympäristöfokusrhyhmä jatkaa toimintaansa vuonna 2026. Fokusrhyhmällä on tärkeä tehtävä verkostotoiminnan kehittämässä ja tulevan toimintakauden suunnittelussa. Ilmasto- ja ympäristöverkostotoiminnan suunnittelu vuodelle 2026 aloitettiin fokusrhyhmän työpajalla, jossa pohdittiin vuoden 2026 ajankohtaisia teemoja. Lisäksi toimintasuunnitelmassa huomioitiin muut sidosryhmäkeskustelut sekä ilmasto- ja ympäristörahoituksen hakutilanne.

Toimintasuunnitelman keskiössä ovat uusien ilmasto- ja ympäristöhankkeiden sekä investointien syntymisen edistäminen. Perinteisten rahoitusinfojen lisäksi toimintasuunnitelmassa pyritään tarkastelemaan muita rahoituksen pullonkauloja. Lisäksi tuetaan alueellisia Hankkeita liikkeelle - valmennuksen käynnystä hankefasilitaattoria sekä järjestetään kosteikkopäiviä, -tietoiskuja ja -keskusteluja ei-tuotannollisten investointien edistämiseksi.

Maaseudun ja maatalouden kehittäjien verkostoitumista ja tiedon vaihtoa ilmasto- ja ympäristöteemaan liittyen tuetaan useissa tapahtumissa verkossa ja kasvokkain. Maatalouden ympäristötiedon vaihtopäivät kokoavat kehittäjiä ajankohtaisten teemojen äärelle syksyllä 2026. Lisäksi järjestämme myös muita verkostoitumis- ja tiedonjakamistilaisuuksia. Tapahtumien järjestämisessä hyödynnetään yhteistyöverkostoja, kuten esimerkiksi elinvoimakeskusten ilmastoyksikkö, maaseutupolitiikan KERÄ-verkosto ja Priodiversity LIFE -hanke, jotta tilaisuudet tavoittavat kohderyhmiä mahdollisimman laajasti. Vuoden 2026 ajankohtaisia teemoja ovat esimerkiksi ruuantuotannon ja vesihuollon kokonaisturvallisuus muuttuvassa ilmastossa (ml. vesihuolto), kosteikkojen perustamisen ja hoidon edistäminen (ennallistaminen), maatalousluonnon monimuotoisuus sekä kestävä kehityksen edistäminen.

Uutena avauksena toimintasuunnitelmassa on Priodiversity LIFE -hankkeen kanssa suunniteltu työpaja ULOS-UT-OUT – Suomen suurin ulkona oppimisen tapahtuma. Työpajassa esittelemme lasten ja nuorten opettajille menetelmän, jonka avulla he voivat kertoa oppilailleen maatalousluonnon monimuotoisuudesta ja Lähiruokapäivästä.

Priodiversity LIFE -hanke on Suomen suurin luontohanke ja sen kanssa pyritään tekemään yhteistyötä luonnon monimuotoisuuteen liittyvissä teemoissa. Yhteistyötä kuvataan vielä tarkemmin kappaleessa 3.2.

Ilmasto- ja ympäristöteemoissa tehdään tiivistä yhteistyötä viestinnän kanssa. Keskeisiä teemoja vuodelle 2026 ovat muun muassa kosteikot, maatalousluonnon monimuotoisuus sekä luonnon monimuotoisuus.

Näihin teemoihin liittyvää viestintää toteutetaan yhdessä eri sidosryhmien kanssa eri kohderyhmät huomioiden.

Aiempien vuosien tapaan palvelupaketteja hyödynnetään uusien sidosryhmien saamiseksi verkostotoimintaan ja uudentyypisen toiminnan mahdollistamiseksi. Lisäksi maaseutuviestinnän koordinaattoreille tarjotaan mahdollisuus hyödyntää koulutuksen palvelupakettia vuosittain yhteensä 3000 euron edestä alueellisten viestintäverkostojen koollekutsumiseen. Käytännössä kyse voi olla joko kaksipäiväisestä tilaisuudesta tai kahdesta yhden päivän tilaisuudesta. Tilaisuudessa tulee kuitenkin olla elinvoimakeskusten lisäksi toinen järjestävä taho, esimerkiksi YT-alue tai Leader-ryhmä.

Uusien monialaisten hankkeiden syntymistä edistetään tukemalla taloudellisesti Hankkeita liikkeelle -fasilitaattoreiden järjestämiä ideavirtaamoja. Palvelupakettia on räätälöity siten, että tuella voidaan kattaa alueellisten ideavirtaamojen järjestämisestä aiheutuvia kuluja, jos fasilitaattori on suorittanut Hankkeita liikkeelle -valmennuksen.

Tulosperusteisia ympäristötukia pilotoiva, Ruokaviraston koordinoima hanke käynnistyi vuoden 2026 alussa. Maaseutuverkosto järjestää hankkeen kanssa yhteistyössä innovaatioleirin, jonka tarkoituksena on ideoida tulosperusteisuuden parhaiten sopivia tukimuotoja niin viljelijän kuin hallinnonkin näkökulmasta.

2.2 Laatua ja vaikuttavuutta CAP-suunnitelman toimeenpanoon

Toimeenpanon laatu käsitetään maaseutuverkostotyössä laajasti. Se tarkoittaa sekä EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden hallinnollista toimeenpanoa että rahoitettujen toimenpiteiden laatua. Laadun parantaminen nivoutuu tiiviisti maaseutuverkoston järjestämiin koulutuksiin ja hyvien käytäntöjen keräämiseen ja levittämiseen. Käytännön esimerkkejä ja kokemuksia välitetään toimeenpanossa työskenteleville ja samalla lisätään asiakkaiden ja viranomaisten dialogia. Molemminpuolista yhteisymmärrystä lisäämällä pyritään helpottamaan toimeenpanon pullonkauloja ja sujuvoittamaan tukien hakuprosesseja. Koulutusten avulla puututaan havaittuihin kehittämiskohteisiin ja sparrataan niin hallintoa kuin käytännön toimijoita yhä parempiin tuloksiin.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden alueellisesta näkyvyydestä ovat vastuussa alueiden toimijat. Maaseutuverkoston tehtävänä on auttaa ja innostaa heitä toimimaan aktiivisesti alueillaan ja myös elää ajassa mukana kehittämistoimien osalta. Viestintä- ja toimijaverkoston, tuetun materiaalin ja toiminnan painopisteajattelun avulla pyritään suoraan vaikuttamaan alueiden aktiivisuuteen. Lisäksi maaseutuverkostoyksikkö mahdollistaa samaa työtä tekevien asiantuntijoiden tapaamisen niin virtuaalisesti kuin fyysisiä tapahtumia järjestäen.

Leader-päiviä, hallituskoulutuksia ja puheenjohtajatapaamisia jatketaan myös vuonna 2026 sekä virtuaalisten että fyysisten tapahtumien puitteissa. Ryhmäkohtaiset tapaamiset on koettu tarpeellisiksi oppimisen ja kokemusten vaihtamisen paikoiksi. Myös eri teemojen alla järjestettävät ajankohtaispäivät, jossa osallistujat kokoontuvat joko fyysisesti tai virtuaalisesti yhteen, on koettu tärkeiksi tapahtumiksi.

Hanketoimijoille maaseutuverkostoyksikkö on varautunut järjestämään teemallisia hanketrefejä mm. Älykkäät kylät -, EIP- sekä ilmasto- ja ympäristöteemaisten, ml. kestävä kehitys, sekä varautumiseen ja maatalouden liikkeenjohtoon liittyvien toimenpiteiden aktivoimiseksi ja toimijoiden verkottamiseksi. Spontaanimpaan asiantuntijoiden tapaamiseen kannustetaan verkostoalustan teematreffit-työkalulla.

Leader- ja nuoriso-Leader-työn osalta on koostettu koulutuspaketit Pinja-alustalle. Linkit koulutuspaketteihin löytyvät [Pikantti-palvelun](#) kautta. Koulutuskokonaisuuksien tarkoituksena on toimia koulutusmateriaalina Leader-ryhmien uusille työntekijöille ja hallitusten jäsenille. Koulutuskokonaisuuksia täydennetään tarpeen mukaan.

CAP-suunnitelman vaikutusten ja vaikuttavuuden parissa tehdään verkostossa laajasti töitä, ja tämän työn tuloksia pyritään hyödyntämään tehokkaasti. Esimerkkien ja hyvien käytäntöjen kautta pyritään tukemaan sekä toimeenpanon laadun että alueellisen näkyvyyden edistämistä. Lisäksi toiminnan vaikuttavuutta pyritään lisäämään verkostotyön kehittämisen kautta etenkin aluetasolla ja temaattisissa verkostoissa. Yhteiseen hiileen puhaltamalla saadaan toimintaan huomattavasti lisää tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

2.3 Rahoitusmahdollisuudet tutuiksi ja tietoisuuteen

EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden viestinnässä panostetaan siihen, että tieto maaseudun ja maatalouden kehittämisen mahdollisuuksista tavoittaa potentiaaliset tuensaajat mahdollisimman hyvin. Tämän saavuttamiseksi on tärkeää, että viestit kulkevat paitsi valtakunnallisella tasolla myös alueellisesti ja paikallisesti. Maaseutuverkostoyksikkö osallistuu valtakunnallisen viestinnän suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston kanssa ja vastaa viestintäverkoston toiminnan koordinoinnista.

Viestintäverkoston runko koostuu maaseutuverkostoyksikön, Ruokaviraston ja MMM:n viestintäasiantuntijoista sekä ELY-alueittain nimetyistä maaseutuviestinnän koordinaattoreista. Alueelliset viestintäasiantuntijat ovat merkittävä viestinnän resurssi, ja heidän toimintansa on viestintäverkoston tavoitteiden kannalta erittäin tärkeää.

Maaseutuviestijät-verkoston kautta viestintään otetaan mukaan kattavasti EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen parissa työskenteleviä tahoja. Verkoston tavoitteena on koota yhteen kaikki EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen viestintäasioista kiinnostuneet keskustelemaan, kuulemaan tulevista suunnitelmista ja suunnittelemaan uusia yhdessä.

Ett svenskspråkigt kommunikationsnätverk har inlett sin verksamhet under våren 2023. Nätverket leds av den svenskspråkiga nätverkskoordinatör vid Landsbygdsnätverket i samarbete med Jord- och skogsbruksministeriets kommunikationsansvariga. Nätverket samlas till 4 träffar per år. I nätverket ingår representanter från de tvåspråkiga Livskraftscentralerna, SA-områden, SLC, Ålands landskapsregering, Leader-grupper samt Livsmedelsverket, Landsbygdsnätverket och Jord- och skogsbruksministeriet och Svenskfinlands byar.

2.4 Tuloksia ja tietoa CAP-suunnitelman toteutuksesta

CAP-strategiasuunnitelman ja EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen onnistumisen kannalta keskeistä on viestiä toteutuksesta ja saavutetuista tuloksista. Viestinnän tavoitteena on tarjota kohderyhmittäin räätälöityä tietoa. Suurelle yleisölle nostetaan esiin sekä edellisen rahoituskauden että uuden CAP-kauden merkitys vaikutusten, tulosten ja hyvien esimerkkien avulla. Vaikuttavuutta havainnollistetaan konkreettisilla tarinoilla, jotka kertovat rahoituksen hyödyistä käytännössä.

Yksi maaseutuverkoston keskeisistä tavoitteista on koota ja välittää tietoa hyvistä esimerkeistä ja käytännöistä. Elinvoimakeskukset, Leader-ryhmät ja hanketoimijat ovat avainasemassa EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden vaikutusten ja hyvien esimerkkien kartoituksessa. Esimerkkien keräämistä tehdään myös yhteistyössä mm. valtakunnallisten hankkeiden kanssa siten, että toimijat ovat tietoisia EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden tukemana eri puolilla maata tapahtuvasta toiminnasta välttämällä näin päällekkäisen toiminnan tekemisestä.

Hankeissa tuotettujen tulosten ja hyvien käytänteiden löydettävyyttä on parannettu rakentamalla tietopankki maaseutuverkosto.fi-sivustolle yhdessä AgriHubin kanssa. Tietopankki yhdistää jo sivustolla olevan hankerekisterin ja niissä tuotetun tiedon sekä mahdollistaa myös muista rahoitusvälineistä rahoitettujen hankkeiden tulosten tuomisen yhteen paikkaan. Loppuvuodesta 2024 tietopankin yhteyteen luotu tekoälyavusteinen tietokorttien luonti madaltaa tietopankin käyttöä. Tekoälyn käytön hyödyntämistä jatketaan edelleen maaseutuverkosto.fi sivustolla. Tekoälyn käytön hyödyntämistä kehitetään edelleen maaseutuverkosto.fi -sivustolla. Vuoden 2026 aikana on tavoitteena rakentaa sivustolle tekoälyavusteinen hakutyökalu, joka auttaa käyttäjiä löytämään tietoa verkkosivuston suurista tietomassoista.

Suomen maaseutuverkosto osallistuu myös vuonna 2026 Euroopan maaseutuverkoston (CAP Implementation Contact Pointin) järjestämään Agricultural and Rural Inspiration Awards -kilpailuun. Kilpailun tarkoituksena on nostaa esiin EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen tuella toteutettuja hankkeita ja antaa niille Euroopan laajuista näkyvyyttä. Lisäksi Suomen maaseutuverkosto kannustaa mahdollisuuksien mukaan suomalaisia kandidaatteja osallistumaan myös muiden tahojen järjestämiin Euroopan laajuisiin kilpailuihin silloin, kun kilpailun teema sivuaa myös CAP-suunnitelman teemoja.

2.5 Innovaatioita ja yhteistyötä

2.5.1 EIP-AGRI ja muu innovaatiotoiminta

Maaseutuverkoston tehtävät tukevat innovatiivisuuden ja uudistumishakuisuuden lisääntymistä maaseutuelinkeinoissa. Maaseutuverkoston toiminnassa tiedon välittämisen tehostaminen on keskeistä. Valittavat verkoston toimenpiteet kohdistetaan EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden toimenpiteisiin siten, että niillä kasvatetaan maaseudun innovaatio- ja uudistumispotentiaalia. Puhuttaessa innovaatioita edistävästä toiminnasta, pitää se sisällään myös elinkeinojen uudistumista tukevan toiminnan. Innovaatioiden ollessa läpileikkaava teema, tullaan toimenpiteitä käyttämään laaja-alaisesti, mutta tarvittaessa kohdentamaan rajattuihin teemoihin. Vuoden 2026 toisena painopisteenä on Uudistuminen ja uuden kauden (2028–2034) valmistelu.

Maaseutuverkoston toimenpiteillä edesautetaan maaseudun toimijoiden tavoitelähtöistä yhteistyötä kaikissa teemoissa. Tämä toteutetaan mm. rakentamalla puitteet innovaatioita synnyttävälle tapahtumille, lisäämällä edellytyksiä tutkimustiedon jalkauttamiselle sekä edesauttamalla kontaktien syntymistä myös maaseutuverkoston ulkopuolisiin yhteistyötahoihin yli aluerajojen tai kansainvälisesti. Verkosto tukee kansallisten ja mahdollisesti rahoituskaudella 2023–2027 syntyvien kansainvälisten EIP-ryhmien aktiivista toimintaa EIP-AGRI-verkostossa sekä edistää verkostoitumista muiden kansallisten maatalouden uusiin teknologioihin, digitalisaatioon ja innovaatioihin liittyvien hankkeiden ja toimijoiden kanssa. Se myös toimii aktiivisesti tukeakseen tiedon välittymistä yli jäsenmaarajojen.

Maatalouden innovaatioryhmien (EIP) hakuja ja käynnistymistä tuetaan virtuaalisin ja fyysisin tilaisuuksin. Vuoden 2026 aikana jatketaan kansainvälisten, temaattisten tiedonvaihto- ja verkostoitumistilaisuuksien järjestämistä EIP-hankkeille ja muille innovatiivisille hankkeille, ja näihin kutsutaan mukaan myös Horisontti-hankkeita. Vuonna 2026 aloittaville ja käynnissä oleville EIP-ryhmille pidetään kuukausittain virtuaalisia ajankohtaistapaamisia, joissa ryhmät saavat vertaistukea ja voivat kertoa omia ajankohtaisia asioitaan sekä antaa ideoita maaseutuverkostoyksikölle toiminnan tukemiseksi. Keväällä 2026 järjestetään kansallinen EIP-hankkeiden lähitapaaminen. Tapahtumaan kutsutaan laajasti EIP-ryhmien edustajia ja niiden keskinäistä verkostoitumista ja yhteistyötä tuetaan. Mikäli kansainvälisiä EIP-hankkeita käynnistyy, järjestetään kansainvälisille EIP-hankkeille keskinäistä tiedonvaihtoa ja verkostoitumista edistävä tilaisuus.

Lisäksi toteutetaan jo kuudetta kertaa Innovaatiotori-yhteismessuosasto syksyn 2026 MaatalousKone-messuilla. Innovaatiotorin jatkokehitysmahdollisuuksia kartoitetaan aktiivisesti sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Innovaatiotori on kerännyt laajasti hyvää palautetta ja sitä on esitelty myös kansainvälisesti hyvänä käytäntönä. Eri tilaisuuksia hyödynnetään myös päättyneiden EIP-ryhmien tuloksien viestinnässä ja jatkohyödyntämisessä.

Erilaisia jatkorahoitus- ja jatkokehitysmahdollisuuksia nostetaan esille maaseutuverkoston toimijoille innovaatioiden edistämisen ja hanketulosten jatkohyödyntämisen tueksi. Viime vuonna jatkokehitetty Ideavirtaamo-konsepti skaalattiin alueelliseksi toimintamalliksi kouluttamalla yhteensä 34 Hankkeita liikkeelle! -fasilitaattoria, jotka voivat jatkossa järjestää Ideavirtaamoita alueellaan. Alueellisten Ideavirtaamoiden toteutusta voidaan jatkossa tukea oman kohdennetun palvelupaketin avulla.

2.5.2 AKIS-verkoston toiminnan tukeminen

Suomen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmassa kuvatus AKIS-verkoston toimintaa ja jatkokehittämistä tuetaan esimerkiksi siihen liittyvien tapahtumien järjestelyiden, verkoston sisäisen toiminnan ja työnjaon kehittämisen sekä kansainvälisen benchmarkkauksen osalta. Toiminnassa huomioidaan myös vuosina 2024–2025 toteutettujen AKIS-selvitysten tulokset ja jatkosuositukset.

Rahoitusmahdollisuuksien, tuloksien ja muun innovaatioihin liittyvän tiedonkulun parempaa organisointia ja vastuunjakoa eri toimijoiden kesken edistetään keskeisten sidosryhmien kanssa pidettävissä AKIS-tapaamisissa.

Luonnonvarakeskuksen koordinoiman AgriHubin eli maatalousyrittäjien osaamisverkoston tukeminen on AKIS-verkoston rakentumisen ja vahvistumisen näkökulmasta tärkeää. Verkostoalusta on AKIS-

kokonaisuudessa isossa roolissa, ja se otetaan edelleen jatkokehitystyössä huomioon. Maaseutuverkosto tukee AgriHubin toiminnan ja rakenteiden suunnittelua, jotta päällekkäisen työn määrä saataisiin minimoitua ja verkostotyöhön liittyvää osaamista saataisiin jaettua. Tiedonvaihtoa EIP-hakujen ja EIP-ryhmien toiminnan osalta lisätään myös AKIS-verkostossa, jossa on sovittu, että EIP-aiheita käsitellään jokaisessa AKIS-tapaamisessa. Lisäksi Ruokaviraston neuvokirjeissä ylläpidetään AKIS-osiota AKIS-verkoston yhteistyönä. AKIS-verkoston yhtenä tavoitteena on edistää monialaisten hankeverkostojen syntymistä. Tätä tukee myös Ideavirtaamon vakiinnuttaminen menetelmäksi aktivoida uusia hankkeita.

Maaseudun kehittämisen AKIS-toimintaa tuetaan osallistumalla pohjoismaisen maaseutututkijataapaamisen järjestelyihin sekä tuomalla esiin mm. Startup Village -toimintaa kansallisesti.

2.6 Hyvät ideat jakoon

Maaseutuverkosto kerää ja jakaa esimerkkejä innovatiivisista ja liiketoimintaa uudistavista kokeiluista ja piloteista. Myös tietoa epäonnistumisista jaetaan. Jaettujen kokemusten hyötykäytöllä nopeutetaan innovaatioiden käyttöönottoa ja liiketoiminnan uudistumisprosessia sekä vältetään jo tehtyjen virheiden toistaminen. Hyviä ideoita jaetaan muun muassa hanketrefeillä.

Maaseutuverkostotoiminnan puitteissa pyritään järjestämään kehittämishankkeiden hanketrefejä ja muita tilaisuuksia, jossa hanketoimijat kohtaavat. Lisäksi tarvetta on käynnissä olevien tai päättyneiden hankkeiden tuloswebinaareille, joissa tuodaan esiin muun muassa hankkeiden vaikuttavuutta. Ajatuksena on nostaa esiin muun muassa valtakunnallisen ja alueellisen hanketoiminnan yhteyksiä. Valtakunnallisten kehittämishankkeiden ja alueilla rahoitettujen hankkeiden yhteisiä teemallisia tilaisuuksia voi nostaa suunnitelmaan uudentyypisenä avauksena (esim. ruoka ja matkailu -teemat). Tilaisuuksiin voidaan kutsua mukaan myös kansallisen maaseutupolitiikan puitteissa rahoitettuja hankkeita teemojen mukaisesti.

Viestinnässä nostetaan esiin myös muuta innovaatioita ja elinkeinojen uudistumista koskevaa tietoa, mahdollisuuksia ja järjestettäviä tapahtumia. Tämä koskee mahdollisuuksien mukaan myös muiden rahoittajien innovaatioita tukevia aktiviteetteja. Yhteistyötä eri rahoittajien kanssa edistetään yleisesti laajojen hankekokonaisuuksien syntymiseksi.

2.7 Lähiruokapäivä avaa ovet maaseudun elämyksiin

Lähiruokapäivä on kasvanut vuosi vuodelta yhä isommaksi valtakunnalliseksi tapahtumaksi. Lähiruokapäivä juhlistaa paikallista ruokaa, sen tuottajia ja maaseutua. Lähiruokapäivänä järjestäjät avaavat ovensa ja vierailijat pääsevät tutustumaan mm. siihen, miten ruokaa tuotetaan ja mitä muuta maaseudulta löytyy. Vuonna 2025 Lähiruokapäivä rikkoi jälleen ennätyksiä ja tapahtumajärjestäjiä ympäri Suomen oli 335, vierailijoita arviolta 148 000.

Vuoden 2026 Lähiruokapäivä järjestetään 12.–13.9.2026. Avajaistapahtumaa vietetään Loimaan Sarkamuseon yhteydessä.

Myös Lähiruokapäivän joulua jatketaan vuonna 2026. Lähiruokapäivän joulu kokoaa yhteen joulun alla olevat Lähiruokapäivän kohteet, jolloin vierailijat pääsevät aistimaan maaseudun joulun tunnelmaa ja ostamaan jouluruoat ja joululahjat suoraan tuottajilta.

Lähiruokapäivään panostetaan entistä enemmän tulevina vuosina – valmistelut alkavat keväällä ja jatkuvat pitkälle syksyyn, jotta voimme varmistaa tapahtuman onnistumisen ja laadun. Erityisesti laatuun tulee panostaa tulevina vuosina. Lähiruokapäivän joulu tuo Lähiruokapäivän osalta jatkuvuutta ja lisää sen tunnettuutta. Lähiruokapäivä avaa myös toimijoille mahdollisuuden verkostoitua keskenään sekä suuren yleisön kanssa, mikä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä. Tapahtuma tarjoaa alustan uusien kumppanuuksien luomiselle, paikallisen ruoan arvostuksen lisäämiselle ja edistää myös CAP toimien vaikuttavuuden esiin nostamista kohteiden avoimien ovien kautta. Useat Lähiruokapäivän vierailukohteet ovat hyödyntäneet tavalla tai toisella EU:n maatalous- ja maaseuturahoitusta.

Lähiruokapäivä viettää kymmenvuotisjuhlavuotta vuonna 2026. Juhlavuoden tulee näkyä Lähiruokapäivän toiminnassa ja erityisesti viestinnässä, jotta tapahtuman merkitys ja historia korostuvat sekä järjestäjille että vierailijoille. Juhlavuonna kannustetaan järjestäjiä tuomaan esille omaa historiaansa ja vahvistamaan tapahtuman tarinaa omien kokemustensa kautta. Lisäksi tiivistetään yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, jotta juhlavuoden näkyvyys ja vaikuttavuus vahvistuvat valtakunnallisesti, mutta myös paikallisesti.

Vuonna 2026 Lähiruokapäivä osallistuu myös maaliskuussa järjestettäville Lähiruokamessuille, mikä vahvistaa sen asemaa merkittävänä, valtakunnallisena tapahtumana. Järjestämme myös opintomatkan Viron Avatud Talude -päiville, joka tarjoaa arvokasta tietoa ja uusia ideoita tapahtumamme kehittämiseksi. Mukana opintomatalla ovat myös tulevien avajaistapahtumien avainhenkilöt sekä kutsuttuina virolaisten Lähiruokapäivä-opintomatkan vierailukohteet.

2.8 Toiminnan arvioinnin välineet

Maaseutuverkostolla on toimintasuunnitelman mukaisesti viisi tavoitetta, joiden kautta toteutetaan myös maaseutuverkoston toiminnan arviointia. Maaseutuverkoston EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden tavoitteet ja niihin liittyvä toiminnan suunnittelu on kuvattu aiemmin luvussa 2.

Arvioinnin pohja-aineistona ovat seurantatiedot, joita maaseutuverkostoyksikkö on kerännyt ja tulee keräämään toimintansa yhteydessä. Seurantatiedot perustuvat maaseutuverkostotoiminnasta komissiolle raportoitaviin sekä kansallisesti kerättäviin indikaattoreihin.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 maaseutuverkoston arviointisuunnitelma valmistui tammikuussa 2025. Siihen liittyvä suunnitelma sekä tarkempi tieto kerättävistä indikaattoreista ja muista arviointiin vaikuttavista tiedoista on luettavissa suunnitelmasta. Maaseutuverkoston EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 arviointisuunnitelmassa.

Maaseutuverkostoyksikkö toteuttaa toimintansa itsearviointia erillisen suunnitelman mukaisesti.

Maaseutuverkostotoimintaan liittyvä arviointi tullaan toteuttamaan vuonna 2028. Suunnitelmasta ja itsearvioinnin toteutuksesta voi tiedustella maaseutuverkostoyksiköstä.

3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN

3.1 Viestintä

Maaseutuverkoston viestinnässä keskitytään tukemaan EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen yhteisiä viestintätavoitteita ja varmistamaan niiden saavuttaminen. EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen viestintäsuunnitelma nivoutuukin luontevasti maaseutuverkoston toimintasuunnitelmaan, mikä mahdollistaa myös maaseutuverkostoyksikön verkostokoordinaattoreiden osallistumisen entistä vahvemmin viestintäkampanjoiden suunnitteluun ja viestintätoimien hyödyntämisen omassa työssään. Viestinnän tavoitteet ja toimenpiteet esitellään tarkemmin viestintäsuunnitelmassa (liite 4).

Vuodelle 2026 on asetettu seuraavat tavoitteet:

- **Teemme ympäristö- ja ilmastotoimia tutuksi uusille kohderyhmille ja tuensaajille.** Etsimme myös uusia kumppanuuksia viestimään rahoituksen mahdollisuuksista yhdessä.
- **Kirjoitamme asiakkaille ymmärrettävämmin.** Viemme käytäntöön ymmärrettävän kielen suosituksia EU-tukien asiakasviestintään sekä teemme termipankkia tutuksi.
- **Kehitämme verkkosivustoja ja viestintämateriaalia paremmin tuensaajien tarpeita vastaaviksi.** Kehitämme verkkosivustojen sisältöjä hakukoneoptimoinnin, käyttäjäpalautteen ja analytiikan pohjalta, jotta sivuston löydettävyys ja käytettävyys paranevat. Tuotamme viestintämateriaalia tuensaajien ja hallinnon tarpeisiin sekä selvitämme mahdollisuuksia kuunneltavan sisällön tuottamiseksi.
- **Ruotsinkieliset tuensaajat saavat tiedon ymmärrettävästi.** Edistämme yhteistyötä Ruotsin verkostoyksikön viestinnän kanssa. Järjestämme ymmärrettävän kielen koulutus ruotsinkieliselle verkostolle ja tuemme Ahvenanmaan viestintää.
- **Nostamme EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen vaikutuksia esiin.** Viestimme maaseutuohjelman (2014–2022) tuloksista sekä maaseuturahoituksen vaikutuksista.
- **Teemme tutuksi EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen merkitystä huoltovarmuuden ja turvallisuuden takaajana.** Huoltovarmuus ja turvallisuus ovat aiheina ajankohtaisempia ja merkityksellisempiä kuin koskaan aiemmin. Tuomme esille EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen merkitystä, erityisesti kotimaisen ruoantuotannon ja toimintavaran vesihuollon merkitystä huoltovarmuuden, varautumisen ja turvallisuuden teemoissa.
- **Maaseutuviestinnän koordinaattoreiden keskinäinen yhteistyö vahvistuu.** Keskitymme siihen, että maaseutuviestinnän koordinaattoreiden keskinäisen yhteistyön tavat vahvistuvat ja niitä löydetään myös lisää.

Lisäksi huomioimme vuoden 2026 viestinnässä elinvoimakessuudistuksen, Leader 30 vuotta -juhluvuoden sekä Rural Vision -työn sekä toteutamme viestinnän arvioinnin.

Järjestämme myös vuonna 2026 yhdessä maaseutuviestinnän koordinaattoreiden kanssa viestintäaiheisia koulutuksia, jotka hyödyttävät laajasti maaseutuviestijöiden verkostoa eli sidosryhmäorganisaatioitamme ja hankkeiden toteuttajia.

Viestinnän toimia voi seurata [päivittyvästä vuosikellosta](#).

3.1.1 Temaattiset viestintäverkostot

Temaattisten viestintäverkostojen avulla vahvistetaan viestintää yhteistyössä sidosryhmien kanssa erityisesti ruotsinkielisen viestinnän sekä kansallisen Leader-toiminnan osalta.

Det svenskspråkiga kommunikationsnätverket, under ledning av Meri Kiikkala från Jord- och skogsbruksministeriet och Ann-Sofi Backgren från Landsbygdsnätverket, fortsätter sitt arbete under år 2026. Fyra nätverksmöten är inplanerade (14.1, 29.4, 3.9 och 4.11) varav ett planeras som fysiskt möte. Samverkan med Åland ligger fortsättningsvis i fokus. Exempelvis hålls en gång/månad ett CAP-kommunikationsmöte med ålänningar. Samarbetet med Sveriges landsbygdsnätverk och dess kommunikatörer kommer att utökas för år 2026. En speciell satsning för år 2026 blir en utbildning i tydligt språk/klarspråk för tjänstemän inom förvaltningen. Därtill planeras åtminstone en Nätverksmorgon på svenska med ett aktuellt tema.)

Leader-viestintäverkostotoiminnan keskiössä on vuonna 2026 Leader 30 vuotta -juhlavuoden viestintä.

3.1.2 Verkkosivustot ja sosiaalinen media

Maaseutu.fi- ja Maaseutuverkosto.fi-sivustojen kehitystyötä jatketaan vuonna 2026. Tavoitteena on parantaa sivujen löydettävyyttä ja käytettävyyttä käyttäjäpalautteen ja analytiikan pohjalta. Vuonna 2025 toteutettiin avainsanatutkimus, jonka tulosten pohjalta on tarkoitus lisätä sivustojen hakukonenäkyvyyttä eli sitä, miten hyvin sivut löytyvät hakukoneilla. Vuonna 2025 tehdyn käyttäjätutkimuksen tuloksien perusteella avattua uutta maaseutuverkosto.fi-etusivua jatkokehitetään edelleen vuonna 2026.

Elinvoimakeskusuudistus vaikuttaa myös verkkosivustoihin. Aluesivut ja hakusuodattimet päivitetään vastaamaan uusia elinvoimakeskusalueita. Myös sivustojen sanoitusta päivitetään.

Maaseutuverkosto.fi-sivuston osalta yksi iso tavoite on tekoälyn valjastaminen entistä vahvemmin osaksi sivuston toiminnallisuuksia sekä taustatiedon käsittelyyn. Verkostoalustan hanketyön tueksi tarjoamien mahdollisuuksien markkinointia jatketaan, tavoitteena on edelleen kasvattaa hyvään vauhtiin päässyttä hankekorttien haltuunottoa ja tarjota hankerekisterin käyttäjille uusia työkaluja hankkeiden tulosten löytämiseen ja tulosten visualisointiin esimerkiksi automaattisesti luotavan grafiikan avulla. viestimiseen. Vuonna 2024 avatun tietopankin käyttöönottoa hanketoimijoiden keskuudessa lisätään aktiivisella viestinnällä. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja ilmastoyksikön hallinnoimassa Tehoava-hankeessa pilotoitiin RAG-tekoälyteknologiaa verkostoalustalla oleviin Hiilestä kiinni -hankkeiden tietokortteihin. Onnistuessaan hankkeessa pilotoitua tiedon löytämisessä avustavaa tekoälyä lähdetään kehittämään siten, että se laajentaa koskemaan koskee kaikkea verkostoalustan sisältöä, ja tarjoaa käyttäjille helpon tavan löytää tietoa alustalta.

Uutena tietokokonaisuutena maaseutuverkosto.fi -sivustolle avataan Neuvojahaku-osio, joka sisältää neuvojatietojensa julkaisuun suostumuksensa antaneet Ruokaviraston hyväksymät neuvojat, joille on myönnetty oikeus antaa neuvontakorvauksella korvattavaa neuvontaa Manner-Suomessa. Lisäksi Neuvojahakuun voivat tehdä profiilin neuvojat, joilla ei ole neuvontakorvaus-oikeutta. Neuvojahaku tarjoaa neuvojille mahdollisuuden kertoa laajasti osaamisestaan neuvojaa etsiville yrittäjille, ja tuo kaikki neuvonnan asiantuntijat yhdelle verkkosivustolle.

Vuonna 2025 avattiin uusi verkkokauppa, josta elinvoimakeskukset, Leader-ryhmät sekä YT-alueet voivat tilata EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen visuaalisella ilmeellä olevaa jakotavaraa, kuten kuivattuja mustikoita ja kyniä, tarjottavan saldon edestä oman tarpeen mukaan. Verkkokaupan kehittämistä jatketaan vuonna 2026.

Maaseutuverkostolla on käytössään valtakunnalliset sosiaalisen median kanavat Facebookissa, Instagramissa, LinkedInissä ja YouTubeissa. Lisäksi käytössä on Lähiruokapäivän kanavat Facebookissa ja Instagramissa. Valtakunnallisten kanavien lisäksi alueviestijöillä on käytössään alueellisesti hallintoituja sosiaalisen median kanavia.

Sosiaalisen median päivittämisen tukena on sosiaalisen median strategia, ja kaikissa sosiaalisen median kanavissa viestitään EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen tavoitteisiin pohjautuen. Facebookissa Maaseutu – tilaa elämälle -kanavalla ja Instagramissa maaseutu.fi-kanavalla jaetaan tarinoita ja oivalluksia maaseudulta. LinkedInissä keskitytään erityisesti maaseutuverkoston tapahtumaviestintään ja asiantuntijoiden osaamisen esilletuomiseen. YouTubeissa on videokirjasto, jonne kootaan webinaari- ja koulutustallenteita sekä viestinnässä käytettäviä mainosvideoita.

3.2 Koulutus

Vuoden 2026 koulutusaihekokonaisuudet muodostuvat paljolti maaseutuverkoston toimijoiden toiveiden pohjalta. Näitä toiveita ja ehdotuksia on kerätty hallinnolle suunnatuilla kyselyillä, verkostotapahtumien yhteydessä, sidosryhmäneuvotteluissa ja fokusryhmien tapaamisissa.

Maaseutuverkoston koulutuksia suunnataan niille tahoille, jotka välittävät EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskauden puitteissa tietoa edelleen omille sidosryhmätahoilleen. Koulutuksen ensisijaisena kohderyhmänä eivät siis ole tuensaajat, vaan EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden parissa toimivat hallintoviranomaiset, Leader-ryhmät, neuvojat, hanketoimijat ja muut tietoa edelleen välittävät sidosryhmätahot ja verkostot.

Koulutukset jaetaan kahteen kokonaisuuteen: maaseutuverkostoyksikön koordinoimiin sekä mahdollistamiin koulutuksiin. Koordinoitavissa koulutuksissa järjestelyvastuussa on pääsääntöisesti maaseutuverkostoyksikkö. Maaseutuverkostoyksikön mahdollistamissa koulutuksissa järjestelyvastuussa on yhteistyötaho. Maaseutuverkostoyksikön mahdollistamaa koulutusta toteutetaan pääsääntöisesti koulutuksen palvelupakettien kautta (ks. Liite 5. Palvelupaketit), mutta myös muu yhteistyö koulutusjärjestelyjen suhteen on mahdollista.

Maatalouspolitiikan suunnitelmakauden osalta mukaan maaseutuverkostotoimintaan tuli myös 1 pilarin toiminta. Viljelijäkoulutukseen liittyvän koulutusmateriaalin jakoa pyritään keskittämään ja edistämään Maaseutu.fi-sivustolla maaseutuviestinnän koordinaattorien ylläpitämien alueellisten sivustojen kautta. Maaseutuhallinnon viranomaisille järjestetään noin kerran kuukaudessa heidän osaamistaan tukevaa taustoittavaa koulutusta esimerkiksi seuraavista aiheista: tekoälyn hyödyntäminen työssä, maaseudun biokaasuun ja bioenergiaan liittyvät investoinnit, muiden EU-maiden maataloustukijärjestelmien esimerkkejä, vieraslajikoulutusta, maatalouden rakennetukikatsaus ja maatalouden älyteknologia.

Vaatimukset maatalousyrittäjien osaamiselle ympäristö- ja ilmastotoimien osalta korostuvat entisestään. Neuvonnalla on keskeinen rooli tämän osaamisen lisäämisessä. Maaseutuverkostoyksikkö tukee maa- ja metsätalousministeriötä ja muita keskeisiä sidosryhmiä neuvonnan täydennyskoulutuksen ja siihen liittyvien tilaisuuksien järjestämisessä.

Maaseutuverkosto tekee tiivistä yhteistyötä LIFE-rahoituksen saaneen luonnon monimuotoisuutta edistävän valtakunnallisen Priodiversity LIFE-hankkeen ja sen verkostokoordinointi- ja koulutusosion kanssa. Ruokaviraston hankekumppanuudesta ja verkostotoiminnasta vastaava henkilö on Ruokaviraston palveluksessa ja hän on sijoitettuna maaseutuverkostoyksikköön. Toiminnalla mahdollistetaan tiivis yhteistyö rahastojen toimien välillä, vältetään päällekkäinen toiminta ja haetaan parhaat käytännöt ja synergia toimijoiden kesken. Myös ilmasto- ja ympäristöteemoista viestitään yhteistyössä hankkeen kanssa.

Koulutusten yhtenä tavoitteiden onnistumisen mittarina käytetään tapahtumakyselyistä muodostuvia numeerisia kriteerejä. Maaseutuverkoston koulutusten yhtenä kriteerinä on pidetty keskiarvoa, joka on laskettu palautekyselyvastausten seuraavista osa-alueista: tapaamisen ajankohta, paikka, puhujat, ennakkoinformaatio sekä järjestelyt. Näitä arvioidaan asteikolla 1–5. Osa-alueiden yhteinen keskiarvo antaa varsin hyvän kuvan koulutustapahtuman tasosta. Palautekysely lähetetään sähköpostilla osallistujalistan mukaisesti kaikille osallistujille. Lisäksi verkostotapahtumien ilmoittautumisen yhteydessä kerätään tietoa tapahtuman kohdistumisesta eri sidosryhmätahoille.

Koulutus- ja verkostotapahtumien sisältöön voi perehtyä tarkemmin vuoden 2026 koulutussuunnitelmassa (liite 3).

3.2.1 Neuvojen täydentävä koulutus

Neuvonnan avulla innovaatioita ja uudistumista voidaan edistää yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti. Neuvontaa annetaan niin Maatalouden neuvontapalvelut -järjestelmän kuin muidenkin järjestäjien toimesta. Verkoston toimenpiteillä edistetään neuvojen täydennyskoulutusta siten, että neuvojen verkostoituminen myös muihin innovaatioita edistäviin toimijoihin vahvistuu.

Täydentävien koulutusten räätälöintiä tehdään maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston ja maaseutuverkostoyksikön yhteistyönä. Myös yhteistyö Luonnonvarakeskuksen koordinoiman AgriHubin, sen AKIS-verkoston sekä esimerkiksi älymaatalous-teeman parissa toimivien tahojen kanssa on tärkeässä roolissa neuvojen osaamisen kehittämisessä. Koulutusten tarvekartoitusta tehdään neuvouutiskirjeen sekä järjestettyjen tilaisuuksien palautteen kautta. Maaseutuverkostoyksikkö järjestää tai mahdollistaa myös muita innovaatioita ja elinkeinojen uudistumista tukevia toimia maaseutuverkoston välittäjäorganisaatioille ja muille kiinnostuneille tarpeen mukaan.

Neuvojen osaamista kehitetään vastaamaan strategiasuunnitelman tavoitteita ja Maatalouden neuvontapalvelut -järjestelmän aihealueita. Neuvojen roolia AKIS-järjestelmän tiedon välittäjinä ja jalkauttajina sekä innovaatioiden käyttöönoton edistäjinä nostetaan vahvasti esille eri tilaisuuksissa. Neuvojista tulee valmentajia, jotka edistävät tuottajien tiedon hankintaa antamalla tähän työhön parhaat mahdolliset työkalut ja näiden käyttökoulutuksen. Tavoitteena on, että neuvoja ei enää ole auktoriteetti,

vaan hänen tehtävänä on toimia yhä enemmän tuottajan tukena, myös henkisen ja työssäjaksamisen tukijana.

3.3 Hyvät käytännöt ja verkostot

Maaseutuverkoston tehtävänä on edistää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston osapuolten välillä. Lisäksi maaseutuverkosto edesauttaa hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä. Nämä toimintatavat ovat läsnä kaikessa toiminnassa.

Maaseutuverkoston keskeinen tehtävä on koota ja välittää tietoa hyvistä esimerkeistä ja käytännöistä verkoston toimijoiden kesken. Maaseutuverkosto tukee erilaisten yhteen sovitettujen ja yhtä aluetta laajempien hankekokonaisuuksien syntymistä ja uusien ideoiden leviämistä sekä ohjelman tuloksellisuuden lisääntymistä. Hyviä esimerkkejä kerätään kansalliseen ja kansainväliseen tarpeeseen kaikilta ohjelman prioriteettialueilta korostaen uusia ja tehokkaimpia toimintamalleja ohjelman toimenpiteisiin ja niiden toteuttamiseen liittyen. Lisäksi hanketoimijoiden verkostoitumista tuetaan temaattisten hanketreffien ja muiden hanketoimijoita kokoavien ja verkottavien tapahtumien kautta.

Hyvien käytäntöjen kerääminen ja jakaminen erityisesti vaikuttavuuden näkökulmasta tulee olemaan tärkeässä roolissa myös vuoden 2026 aikana. Tieto ei edelleenkään välity tarpeeksi tehokkaasti, ja tähän pyritään kehittämään uusia tehokkaampia toimintatapoja. Yksi uusi toimintatapa on maaseutuverkosto.fi- verkostoalusta, joka luo kohtaamispaikan kaikille maaseudun kehittäjille ja heidän hankkeilleen. Verkostoalustalle yhdessä AgriHubin kanssa rakennettu tietopankki edistää hyvien käytäntöjen keräämistä yhteen paikkaan. Haaste on tiedostettu yleisesti, sekä kotimaassa että Euroopan verkostossa, sama haaste on kaikilla verkostoilla.

Suomalainen maaseudun kehittämistyö kiinnostaa myös EU-tasolla. Euroopan maaseutuverkostoyksikön (EU CAP Network) lanseeraama Agriculture and Rural Inspiration Awards -kilpailu nostaa esille jäsenmaiden mielenkiintoisia hankkeita. ARIA-hankekilpailun ja muiden Euroopan maaseutuverkoston kanavien kautta pyritään tekemään näkyväksi Suomessa tehtävää kehittämistyötä. Suomalaisia asiantuntijoita aktivoidaan myös osallistumaan Euroopan maaseutuverkoston eri työryhmien toimintaan, johon kansallinen maaseutuverkosto lähettää edustajiaan.

Maaseutuverkostoyksikkö on edustettuna Euroopan maaseutuverkoston pysyvissä työryhmissä. Nimetyt edustajat ovat työryhmissä "Subgroup on Innovation and Knowledge Exchange", "Subgroup on LEADER and Territorial Development" sekä "Subgroup on CAP Strategic plans". Lisäksi maaseutuverkostoyksiköstä on edustajat myös Euroopan maaseutuverkoston ohjausryhmässä ja Assemblyssä. Ryhmiin osallistuvat tahot on nähtävissä [maaseutuverkosto.fi-sivustolla](https://maaseutuverkosto.fi/sivustolla), jonne myös edustusten muutokset päivittyvät.

Yhteistyö Itämeren alueen maaseutuverkostojen kanssa on tiivistä. Sitä jatketaan myös vuonna 2026. Maaseutuverkostoyksikön toimesta järjestämme Itämeren alueen kollegoille joka kuukausi virtuaalisen kahvihetken, jossa vaihdamme vapaamuotoisesti hyviä käytäntöjä ja myös ideoimme, mitä voimme tehdä yhdessä. Tämä suuralueyhteistyön toimintamalli on monistettu Euroopan maaseutuverkostoyksikön toimesta myös muille alueille. Nordic-Baltic verkoston seuraavaa läsnätapaa suunnitellaan toteutettavaksi vuonna 2026 Suomessa.

Myös neljän Itämeren maan (Latvia, Ruotsi, Suomi, Viro) yhteistyö EIP-hankkeiden kansainvälisen verkostoitumisen ja verkottamisen edistämiseksi jatkuu. Loppuvuonna 2025 järjestettiin ensimmäinen synkronoitu hakukierros Latvian, Suomen ja Viron kesken. Haun tuloksia odotetaan vielä. Mikäli synkronoituja EIP-hakuja halutaan jatkaa myös loppuvuonna 2026, kesän ja syksyn aikana voidaan järjestää kansainvälinen verkostoitumistilaisuus kansainvälisten kumppanuuksien synnyttämiseen. Yhteistyö täydentää vuosia toteutettua Network to innovate -webinaarisarjaa, jonka avulla hankkeiden tuloksia ja hyviä käytäntöjä on nostettu esiin kansainvälisesti.

Euroopan meri-, vesiviljely- ja kalatalousrahaston toimijoiden verkostoitumista edistää kalatalousverkosto, ja yhteistyötä ja synergiaa verkostojen välillä edistetään verkostoalustayhteistyöllä. Kalatalousverkosto on osa maaseutuverkosto.fi-alustaa omalla pääsivullaan, kalatalousverkosto.fi. Pääsivut ovat kalatalousverkostolla, maaseutuverkostolla ja AgriHubille erikseen. Kustannussäästöjen lisäksi on samalla luotu virtuaalinen kohtaamis- ja tiedonvälityspaikka maatalouden ja kalatalouden toimijoille.

Finlands och Sveriges landsbygdsnätverk har många gemensamma teman verksamhetsmässigt men även med tanke på Ålands särställning är det viktigt att utveckla samarbeten kring till exempel utbildnings- och nätverksträffar som kan ske på svenska. Samefrågor har även lyfts fram som tema där samverkan nätverksenheter emellan är att föredra. Nätverket samlas 4–6 gånger per år, mestadels digitalt men även fysiska nätverksträffar är att eftersträva.

Toimintasuunnitelmassa olevia maaseutuverkoston tapahtumia toteutetaan yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa. Alueiden oma aktiivisuus ja aloitteellisuus on keskeinen maaseutuverkostotoiminnan onnistumisen lähtökohta. Alueiden viestinnän tekijät osallistuvat aktiivisesti EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden viestintään ja viestintäverkoston toimintaan. Hyviä alueverkostojen toimintamalleja tuodaan esille ja alueellisille verkostoille tarjotaan palvelupaketteja verkostotoiminnan mahdollistamiseksi.

Yhteistyössä maaseutuverkoston toimijoiden kanssa maaseutuverkostoyksikkö voi mahdollistaa myös muut tarpeelliseksi katsottavat alueelliset, valtakunnalliset ja kansainväliset maaseudun kehittämisohjelmien toteutusta edistävät tapahtumat.

Maaseutuverkostoyksikkö voi yhteistyössä alueiden kanssa organisoida myös mahdollisia muiden maiden maaseudun kehittämisen ryhmien ja edustajien vierailuja Suomessa sekä vastaavasti vierailuja muihin maihin.

4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA

Maaseutuverkoston rahoitussuunnitelma perustuu seurantakomitean hyväksymään EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden teknisestä avusta kansalliselle maaseutuverkostolle osoitettuun käyttösuunnitelmaan.

Maaseutuverkostotoiminnalle osoitettiin vuoden 2023 alusta lukien teknisen avun 1. käyttöerässä 8 miljoonan euron rahoitus vuosille 2023–2026, jolla tuetaan maaseutuverkostotoimintaa. Lisäksi 2. käyttöerässä vuosille 2027–2028 on toimintaan osoitettu 2 miljoonaa euroa. Vuosittain budjetoidut varat ovat käytössä niin kauan kuin varoja on jäljellä ja vasta sen jälkeen siirrytään käyttämään seuraavan vuoden rahoituskiintiötä.

Teknisen avun käyttösuunnitelmassa ensimmäisen rahoituserän varat vuosille 2023–2026 ovat käytettävissä vuoteen 2028 saakka. Vastaavasti toisen rahoituserän varat vuosien 2026–2028 osalta ovat käytössä 2030 saakka.

Maaseutuverkostotoiminnan puitteissa uuden kauden varat on otettu käyttöön rakenteiden osalta kesäkuun alussa vuonna 2023. Rahoituskauden henkilötyövuosien määrä on 65 HTV:tä.

Vuoden 20265 budjetti on 1 911 000 euroa rahoituskauden 2023–2027 teknisen avun määrärahasta. Rakenteiden osalta EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 määräraha on otettu käyttöön kesäkuun alussa 2023. Kokonaisuudessaan määräraha on käytössä elokuun alusta 2023. Määrärahakokonaisuuksia koskevista erittelyistä on kerrottu tarkemmin taulukon jälkeisessä osiossa.

Rahoitussuunnitelma vuodelle 2026

	Budjetti 1.–12.2025	Toteutunut 1.–12.2025	Budjetti 1.–12.2026
Henkilöstömenot	975 000	959 368	975 000
Muut kulut	0	0	0
Viestintä	500 000	479 389	500 000
Koulutus	345 000	348 283	285 500
Hyvät käytännöt ja verkostot	297 000	182 563	274 500
Yhteensä	2 117 000	1 969 603	2 035 000

Maaseutuverkoston kulut jaetaan maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin rakenteisiin ja toimintasuunnitelman laatimiseen ja täytäntöönpanoon. Maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin rakenteisiin (henkilöstömenot) sisältyvät kaikki maaseutuverkostoyksikön henkilöstöön liittyvät kulut (palkkaus- ja sivukulut sekä matkakulut ja henkilöstön koulutukseen liittyvät kulut) sekä Ruokavirastossa sijaitsevan maaseutuverkostoyksikön muut yksikön toimintaan liittyvät kuluerät. Palkkauskulut sisältävät noin kymmenen kokoaikaisen henkilön palkkauskulut sekä mahdollisten määräaikaisten kausityöntekijöiden ja harjoittelijoiden palkkauskulut.

Toimintasuunnitelman kustannuksiin sisältyvät laajan maaseutuverkoston palvelut, esim. viestintään, koulutustilaisuuksiin, hyviin käytäntöihin ja verkostoihin liittyvät kulut.

Viestinnän kustannukset koostuvat verkkosivustojen (maaseutuverkosto.fi, maaseutu.fi-, lähiruokapaiva.fi sekä laajakaistainfo.fi) kehitys- ja uudistustyöstä, erilaisen viestintä- ja pr-materiaalin tuottamisesta, mainos- ja messukuluista, EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen tiedotuskylttien tuottamisen kuluista, viestintäverkoston toimintaan ja koordinointiin liittyvistä kuluista sekä muista mahdollisista viestintäkuluista. Viestinnän toimenpiteet budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta:

- Maaseutu.fi
- Markkinointimateriaalit
- Messut
- Muut viestintäkanavat
- Painotuotteet
- Tiedotuskyltit
- Valokuvat ja videot
- Yleinen viestintä
- Tulostiedotus/vaikuttamarkkinointi
- Laajakaistainfo.fi

Vastaavia tapahtumakokonaisuuksia on käytetty edellisen ohjelmakauden maaseutuverkostotoiminnan loppuraportoinnin yhteydessä, joten tapahtumakokonaisuuksia voidaan verrata myös edellisen ohjelmakauden raportointiin.

Koulutustapahtumat sisältävät maaseutuverkostoyksikön järjestämien, palvelupaketteina toteutettujen, yhteistyössä sidosryhmien kanssa järjestettyjen koulutustapahtumien ja ostopalveluna toteutettavien koulutusten kustannukset sekä monipuolisen koulutusmateriaalin tuottamisen.

Koulutuksia budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan muun muassa seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta. Tapahtumakokonaisuuksia lisätään tarpeen mukaan:

- EIP-koulutukset
- Elinkeinojen kehittäminen
- Hanketoimijoiden koulutukset
- Koordinointi- ja valtakunnalliset hankkeet
- Neuvo 2030
- Koulutus palvelupaketit
- Kv-koulutukset
- Leader-koulutukset
- Muut koulutustapahtumat
- Viestinnän koulutukset
- Viranomaisten hallinnonalat
- Yhteisöllinen kehittäminen
- Rakennetukien koulutus

- Maaseutuparlamentti
- Gaalat
- Lähiruokapäivä

Hyvät käytännöt ja verkostot -kulut koostuvat verkostotapahtumista, analyysien teettämisestä sekä tulosten ja esimerkkien esilletuomisesta aiheutuvista kuluista. Lisäksi kustannukset voivat koostua muiden maiden vierailijaryhmien vastaanottamisesta, mahdollisista asiantuntijakuluista, kv-seminaareista ja mahdollisista eri sidosryhmien kanssa tehtävistä opintomatkoista (osa kustannuksista: muun muassa yöpymiset, kohdemaassa matkaohjelman kulut) Euroopan maihin sekä muista kansainvälistymisen edistämiseen liittyvistä kuluista.

Hyvät käytännöt ja verkostoituminen -tapahtumia budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan muun muassa seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta.

Tapahtumakokonaisuuksia lisätään tarpeen mukaan.

- Ajankohtaispäivät
- Innovaatioleirit ja innovaatiokumppanuus (EIP)
- Kv-palvelupaketti
- Kv-työn tapahtumat
- Pohjoismaa-Baltia maaseutuverkostot
- Ohjausryhmätoiminta
- Valtakunnallisten hankkeiden arviointiryhmä
- Verkosto- ja hanketapaamiset
- Muut hyvät käytännöt ja verkostotapahtumat
- Älykkäät maaseudut
- Maaseutuverkosto.fi
- ympäristö ja ilmasto
- Fokusryhmä Svenskspråkig

Rahoitussuunnitelman puitteissa voidaan tehdä vuosittain muutoksia eri kululajien välillä.

LIITTEET

[Liite 1. Maaseutuverkoston ohjausryhmä](#)

[Liite 2. Maaseutuverkostoyksikkö](#)

[Liite 3. Koulutussuunnitelma 2026](#)

[Liite 4. Viestintäsuunnitelma 2026](#)

[Liite 5. Palvelupaketit](#)